

37. Un pas endavant

Tothom és igual... però hi ha qui ho és més

Temes	Drets humans, Discriminació, Pobresa i exclusió social
Nivell de dificultat	Nivell 2
Edat recomanada	10-13 anys
Temps estimat	60 minuts
Grup	10-30 infants
Tipus d'activitat	Joc de rol, simulació i debat
Resum	Els infants es posen a la pell d'una altra persona i es plantegen les desigualtats com a motiu de discriminació i exclusió.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Promoure l'empatia amb les persones que són diferents. • Prendre consciència sobre la desigualtat d'oportunitats a la societat. • Fomentar la comprensió de les possibles conseqüències de pertànyer a un grup minoritari.
Preparació	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptem els rols i situacions al nostre grup i creem una targeta de rol per a cada infant. • Fotocopiem el full de rols, retallem les targetes i les pleguem de manera que no es vegi el contingut.
Material	<ul style="list-style-type: none"> • Targetes de rols • Llistat de situacions • Opcional: material de plàstica per crear etiquetes de noms i/o dibuixos

Instruccions

1. Presentem l'activitat demanant als infants si mai han imaginat ser una altra persona i que en comparteixin alguns exemples. Explicuem que a aquesta activitat també imaginaran que són algú altre, un altre infant que segurament serà força diferent a ells mateixos.
2. Explicuem que tothom agafarà un paperet amb la seva nova identitat, el llegirà en silenci i no dirà a ningú qui és. Si algun infant no entén el significat d'alguna paraula de la seva targeta de rol, aixecarà la mà en silenci i esperarà que ens apropem a explicar-l'hi.
3. Evitem les preguntes en aquest punt. Explicuem que, tot i que no sàpiguen gaire coses de persones com les de les targetes, caldrà que facin servir la imaginació. Per ajudar a què els infants es fiquin al seu paper, els demanarem que facin algunes coses concretes per tal de creure-se'l millor. Per exemple:
  - a. Escolliu un nom per a vosaltres i escriviu-lo en una etiqueta que us pugueu enganxar per tal de recordar-vos qui esteu imaginant-vos que sou.
  - b. Dibuixeu el vostre retrat.
  - c. Dibuixeu la vostra casa, habitació o el carrer on viviu.
4. Per potenciar encara més la seva imaginació, posarem una música tranquil·la mentre els infants, asseguts amb els ulls tancats, deixen córrer la imaginació en silenci a partir de preguntes com ara:
  - a. On vas néixer? Com era la teva vida quan eres petit? Com era la teva família quan eres petit? És diferent a com ho és ara?
  - b. Com és la teva vida ara mateix? On vius? A quina escola vas?
  - c. Què fas als matins? I a la tarda? I als vespres?
  - d. Quins jocs t'agrada jugar? Amb qui els jugues?
  - e. Quina feina fan els teus pares? Quants diners guanyen cada mes? Teniu un bon nivell de vida?

ASSOCIACIÓ D'EDUCADORS EN DRETS HUMANS
Impressió amb finalitat educativa descarregada
des del web aheadedu.org/PetitCompass

- f. Què feu durant les vacances? Teniu algun animal de companyia a casa?
  - g. Què et fa feliç? De què tens por?
5. Demanem als infants que segueixin en absolut silenci mentre es col·loquen en línia, un al costat de l'altre, com en una línia de sortida en una cursa. Quan estan col·locats, els expliquem que descriurem algunes situacions que és possible que succeeixin a aquests infants. Si la frase pot ser certa per a aquesta persona que s'estan imaginant, llavors, han d'avançar un pas endavant. Si no, s'han de quedar quiets.
  6. Llegim les situacions en veu alta, d'una en una, amb una pausa entre cada frase per deixar temps als infants perquè avancin un pas endavant i per fer una ullada al seu voltant i veure on són els altres.
  7. Al final de l'activitat, convidem als infants a seure a la seva posició final. Demanem a cada infant, d'un en un, que expliquin el rol que els ha tocat. Un cop tots els infants han donat a conèixer el seu paper, els demanem que mirin amb atenció on es troben al final.
  8. Abans de començar les preguntes de reflexió, hem de deixar clar que s'ha acabat el joc de rol. Demanem als infants que tanquin els ulls i que tornin a ser ells mateixos de nou; comptarem fins a tres i llavors cridaran el seu nom de veritat. D'aquesta manera tanquem l'activitat i ens assegurem que els infants no es queden atrapats en el paper.

Reflexió i avaluació final

1. Reflexionem sobre l'activitat amb preguntes com ara:
  - a. Què ha passat en aquesta activitat?
  - b. Ha estat fàcil o difícil de fer el rol que us ha tocat?
  - c. Com us heu imaginat que era la persona a qui representàveu? Coneixeu a algú així?
  - d. Com us heu sentit imaginant-vos com aquesta persona? Era algú com vosaltres?
2. Relacionem l'activitat amb temes de discriminació i desigualtat social i econòmica amb preguntes com ara:
  - a. Com us heu sentit quan avançàveu, o no?
  - b. Si fèieu passes endavant sovint, quan us heu adonat que la resta no es movien tan ràpidament com vosaltres?
  - c. La persona que us heu imaginat avançava o no? Per què?
  - d. Heu sentit en cap moment que hi havia alguna cosa que era injusta?
  - e. El que ha passat a l'activitat té res a veure amb el que passa al món real? En què?
  - f. Què fa que algunes persones tinguin més oportunitats que a d'altres? I menys oportunitats?

Suggeriments de continuïtat

Per als infants més petits, el concepte d'estereotips no és fàcil d'entendre. Reforcem l'aprenentatge d'aquesta activitat amb d'altres que també treballin sobre aquest concepte, com ara «12. Els camps del món», «20. Jocs amb imatges», «31. Qui tinc darrere?» o «40. Zabderfilio».

Propostes d'acció

Parlem amb els infants sobre les persones més desfavorides de la nostra comunitat. Quins són els primers passos que es poden prendre per assegurar la igualtat d'oportunitats per a tothom? Podem fer res davant d'algun tipus de desigualtats que existeixen al grup o a la comunitat? Quines desigualtats hi ha i què podem fer?

Consells per a la facilitació

- Creem les nostres targetes de rol ja que les que apareixen aquí només han de servir d'exemple. Com més properes siguin les targetes a la realitat dels infants amb què treballem, més aprendran amb l'activitat.
- Per contra, també cal que adaptem les targetes de rol per evitar posar en evidència infants que es puguin trobar en una situació personal que pugui ser massa semblant a la d'una targeta de rol en concret.
- Com que els facilitadors no podem ser conscients sempre de totes les situacions personals dels infants, és possible que algun infant es trobi inquiet o tocat emocionalment per algun dels rols. Cal que siguem molt sensibles en aquest exercici i que pensem especial atenció als infants que no aconsegueixin sortir del rol un cop acabat l'exercici, o els que mostrin un comportament poc habitual. En aquests casos, els facilitadors hauríem d'intentar parlar individualment amb aquest infant.
- És molt important que els infants estiguin en silenci des del moment que repartim les targetes de rol, mentre imaginem la vida de la persona a qui representaran i mentre avancen segons la vida d'aquesta persona. El silenci no només ajuda a crear suspens sobre les identitats que representaran els infants, sinó que també ajuda a mantenir la concentració en el rol i evitar distraccions, així com a interpretar els rols posteriorment.
- Ens assegurem que tots els infants tenen l'oportunitat de parlar durant la reflexió i l'avaluació. Aquesta activitat pot despertar emocions profundes; per això, quantes més ocasions d'expressar-se i expressar els seus sentiments tinguin els infants, més sentit hi trobaran a tot plegat. Si ho creiem necessari, dediquem més temps a la reflexió.
- Aquesta activitat es pot dur a terme tant a l'aire lliure com en una sala gran. En el moment de desvetllar els seus rols, mantinguem els infants en la seva posició final ja que el reforç visual pot ser necessari pels més petits per tal de comprendre la disparitat i associar-la al rol de la persona. Tot i així, per tal que es puguin escoltar correctament els uns als altres durant la xerrada de reflexió, ens asseiem en cercle o entrem a l'interior, si estàvem fora.
- El poder d'aquesta activitat recau en l'impacte de veure com va creixent la distància entre els participants, especialment al final. Per emfatitzar aquest impacte, escollim rols que reflecteixin realitats de la vida dels infants. Adaptem els rols de manera que només unes poques persones puguin avançar, és a dir, que puguin contestar «sí».
- Durant la reflexió i avaluació explorem amb atenció què saben els infants sobre la vida de la persona el rol de la qual han hagut de representar. Ha estat a partir d'experiència personal o a través d'altres fonts d'informació (p. ex. altres infants, adults, llibres, els mitjans de comunicació, bromes)? Qüestionem si les fonts d'informació eren fiables. A partir d'aquests elements podem introduir la manera de funcionar dels estereotips i prejudicis.
- Normalment els infants són conscients que els altres tenen materialment més o menys que ells; però sovint no s'adonen dels privilegis que tenen. Amb aquesta activitat els infants poden analitzar la seva vida amb una perspectiva més àmplia.

ASSOCIACIÓ D'EDUCADORS EN DRETS HUMANS
Impressió amb finalitat educativa descarregada
des del web aheadedu.org/PetitCompass

MATERIAL FOTOCOPIABLE: TARGETES DE ROLS

Nota per al facilitador/a: Fem les nostres pròpies targetes. Com més reflecteixin les experiències dels nostres infants, més efectives seran. Aquestes només són exemples.

Tens vuit anys. Tu i els teus dos germans viviu a una casa bonica amb un jardí gran i una piscina. El teu pare és el director d'un banc al poble. La teva mare té cura de la casa i la família.

Vas néixer en aquest poble, però els teus pares van venir de l'Àsia. Porten un bon restaurant i viviu en unes habitacions que hi ha sobre el restaurant amb la teva germana. Tu i ella ajudeu al restaurant després de l'escola. Tens tretze anys.

Tens deu anys i vius en una granja al camp. El teu pare és granger i la teva mare cuida les vaques, les oques i les gallines. Tens tres germans i una germana.

Ets fill únic. Vius sol amb la teva mare en un pis a la ciutat. La teva mare treballa en una fàbrica. Tens nou anys i ets molt bo amb la música i la dansa.

Ets un nen gitano de dotze anys. Vius als afores d'un petit poble en una caseta on no hi ha la vabo. Tens sis germans i germanes.

Vas néixer amb una discapacitat i utilitzes una cadira de rodes. Vius en un pis a la ciutat amb els teus pares i dues germanes. Tant el teu pare com la teva mare són mestres. Tens dotze anys.

Tens onze anys i has viscut en un orfenat des que eres un bebè. No saps qui són els teus pares.

Tens nou anys i tens un germà bessó. Vius en un pis a la ciutat amb la teva mare que treballa en uns grans magatzems. El teu pare està a la presó.

Tens nou anys i ets filla única. Vius en un pis en una ciutat amb els teus pares. El teu pare treballa a la construcció i la teva mare a correus. Ets molt bona amb els esports.

Tu i els teus pares va venir a aquest país per estar segurs d'una guerra que hi havia al teu país a l'Àfrica. Ara tens onze anys i portes aquí tres anys, des que en tenies nou. No saps si mai podreu tornar a casa.

Tens tretze anys i ets el més gran de sis germans. El teu pare és taxista i la teva mare és cambrera i sovint treballa a les nits. Et toca cuidar dels teus germans molt sovint.

Els teus pares es van divorciar quan eres molt petit. Ara tens dotze anys. Vius amb la teva mare i el seu xicot. Els caps de setmana visites el teu pare i la seva nova dona i els seus dos fills.

MATERIAL FOTOCOPIABLE: TARGETES DE ROLS

Tens onze anys i has viscut amb diverses famílies d'acollida des que eres ben petita perquè els teus pares no podien fer-se càrrec de tu. Els teus pares d'acollida són molt macos. Quatre infants més en acollida viuen a la mateixa petita casa que tu.

Tens una dificultat d'aprenentatge que et fa anar endarrerit dos cursos. Tens deu anys i ets més alt que la resta de companys i companyes de classe que només en tenen vuit. Els teus pares treballen tots dos, així que no tenen gaire temps per ajudar-te amb els deures.

Tens vuit anys i ets el més petit de tres germans. La teva família viu en un piset en una gran ciutat. El teu pare és mecànic, però ara no té feina, així que no teniu gaire diners. Per contra, el teu pare té més temps per jugar amb tu.

Tens onze anys. Vius en un poble al camp amb els teus pares i un germà i una germana més petits. Els teus pares porten un forn de pa. A vegades se'n riuen de tu perquè estàs bastant grassoneta.

Ets el fill de l'ambaixador americà al teu país. Vas a una escola internacional. Portes unes ulleres gruixudes i tartamudeges una mica. Tens onze anys.

Tens vuit anys. Tu i la teva germana viviu amb els vostres avis en un poblet als afores de la ciutat. Els vostres pares estan divorciats i la teva mare treballa de secretària a la ciutat. No veus gaire sovint el teu pare.

La teva mare va morir quan vas néixer tu. El teu pare s'ha tornat a casar i vius amb ell, la seva dona i les seves dues filles. Tu tens vuit anys i elles són adolescents. El teu pare és advocat.

Vas immigrar a aquest país quan eres només un bebè. Ara ja tens deu anys. Al teu barri, on el teu pare té una botiga, viuen molts altres immigrants. Parles les llengües tant del teu antic país com de l'actual i sovint et toca traduir per a la teva mare i la teva àvia.

Ets asmàtic i has de faltar sovint a l'escola perquè estàs malalt, sobretot a l'hivern. Passes molt de temps a casa al llit mirant la tele, connectat a Internet i jugant amb la consola. Ets sol perquè els teus pares sempre estan treballant. Tens tretze anys.

Tu i el teu germà sou molt bons amb matemàtiques, física, llengües i, de fet, en gairebé tot. Els vostres pares són professors d'universitat, a tota hora us envien a cursos especials i camps de formació per preparar-vos per a competicions.

MATERIAL FOTOCOPIABLE: SITUACIONS I ESDEVENIMENTS

Llegim les situacions següents en veu alta. Després de llegir cada situació, deixem un moment perquè els infants decideixin si avançar un pas o no, i també per veure on estan situats en relació amb els altres.

1. Tu i la teva família sempre teniu prou diners per satisfer les vostres necessitats.
2. Vius en un lloc digne amb telèfon i televisió.
3. Ningú se'n riu de tu, ni et sents exclòs per la teva aparença o la teva discapacitat.
4. Les persones amb les quals vius et demanen la teva opinió sobre les decisions importants que t'afecten.
5. Vas a una bona escola i fas activitats extraescolars.
6. Fas classes extraescolars de dibuix i música.
7. No et fa por pensar que la policia t'aturi.
8. Vius amb adults que t'estimen i que sempre pensen què és millor per a tu.
9. Mai t'has sentit discriminat pels teus orígens o els dels teus pares, el vostre entorn, religió o cultura.
10. Et fan revisions mèdiques i dentals regularment, inclús quan no estàs malalt.
11. Tu i la teva família marxeu de vacances un cop l'any.
12. Pots convidar amics a sopar o a què es quedin a dormir a casa teva.
13. Quan siguis gran, podràs anar a la universitat o escollir la professió que vulguis.
14. No tens por que es fiquin amb tu o que t'ataquin al carrer, a l'escola o allà on vius.
15. A la tele o a les pel·lícules normalment hi veus persones que viuen com tu.
16. Tu i la teva família sortiu a fer activitats almenys un cop al mes, com ara al cinema, al zoo, al museu, al camp o a altres llocs divertits.
17. Els teus pares i avis, i inclús besavis, van néixer en aquest país.
18. Tens sabates i roba nova sempre que la necessites.
19. Tens molt de temps per jugar, així com amics i amigues amb qui fer-ho.
20. Tens accés a un ordinador i pots fer servir Internet.
21. Et sents valorat pel que saps fer i t'animen a què desenvolupis les teves habilitats.
22. Creus que tindràs un futur feliç quan creixis.

